aan de slag

Zwolle

Voortgangsrapportage Wonen en Zorg

April - September 2022

Inhoud

Inhoud 2

Inleiding 3
Programma inrichting en samenwerking 3

Programmalijn 1 **Vitale gezonde solidaire stadsdelen** 4

Programmalijn 2 **Voldoende geschikte woningen** 6
a. Uitstroom vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang 6
b. Toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen 6
c. WMO-woningen 9
d. Huisvesting voor niet studeren jongeren (tot 23 jaar) 9

Programmalijn 3 **Passende zorg en ondersteuning** 10
Te behalen resultaten 10
Projecten in ontwikkeling 10
Voortgang programma 11

Inleiding

Het programma wonen en zorg is een programma voorzien van een visie, strategische doelstellingen en deels een uitvoeringsagenda voor de komende jaren. De eerste voortgangsrapportage besloeg de periode oktober 2021 tot en met maart 2022. Daar het programma deels een uitvoeringsprogramma is en dat de eerste voortgangsrapportage was zijn tevens de resultaten van de periode voorafgaand aan dat tijdsbestek meegenomen. De rapportage nu betreft de periode april t/m september 2022.

Programma inrichting en samenwerking

Het programma is flink op stoom en dit heeft ertoe geleid dat er vanaf juni een projectondersteuner is aangesteld. Ook is er extra capaciteit toegevoegd aan de uren voor de regievoerders van het programma. Dit alles met het doel om de ambities in het programma ook daadwerkelijk waar te kunnen maken.

De samenwerking tussen het platform Wonen, Welzijn en Zorg Zwolle (WWZ038) en het Concilium is gestart. Een werkgroep bestaande uit afvaarding van beide verenigingen is aan de slag gegaan met twee thema's namelijk programmering en doorstroming.
Opdracht aan de werkgroep is om voor het eind van het jaar op beide thema's met concrete maatregelen te komen en die aan beide besturen voor te leggen.

Het Bestuurlijk opdrachtgeverschap van het programma wonen en zorg was belegd bij twee wethouders. Na de verkiezingen in maart is dit belegd bij één wethouder die zowel wonen en zorg als ouderen in de portefeuille heeft.

De verbinding tussen het sociaal en fysiek domein wordt steeds sterker binnen de gemeente. In 2022 is als speerpunt gekozen om het programma wonen en zorg goed te borgen in de gebiedsontwikkelingen. Hier is dan ook de verbinding het sterkst. Programmamanagers van en projectleiders in gebiedsontwikkelingen en de regievoerders wonen en zorg stemmen de opgave af en trekken steeds meer samen op. Ook wordt er intensief samengewerkt met de projectleider flexwonen om kansen voor versnelling woningbouw te combineren met kansen voor betaalbare huisvesting voor aandachtsgroepen. Altijd met aandacht voor de leefbaarheid en een mix met reguliere bewoners zonder hulpvraag.

Er is intensievere samenwerking met de landelijke tasforce wonen en zorg. Wethouder de Jong is één van de ambassadeurs van deze taskforce.

Programmalijn 1

Vitale gezonde solidaire stadsdelen

Doelstelling: we werken aan gezonde, veilige en groene stadsdelen waarbij inwoners niet alleen fysiek, maar ook mentaal en sociaal maatschappelijk welzijn ervaren en waarbij mensen zoveel mogelijk regie over hun leven voeren. We werken hierbij aan een gebiedsgerichte samenwerking.

In WWZ038 is de wens uitgesproken met elkaar aan de slag te gaan in de wijk, met leefbaarheid als centraal gezamenlijk aandachtspunt. Er is gestart in twee wijken (Dieze en Assendorp) met werkateliers om te bepalen of deze klaar zijn voor Beschermd Thuis Wonen en langer zelfstandig wonen. Dit is niet helemaal goed uit de verf gekomen. Vragen van deelnemers rondom opdrachtgeverschap en inzet capaciteit namen de energie weg en leidden af van de inhoud. Op dit moment zijn er gesprekken gaande hoe dit om te buigen en anders te organiseren c.q. te faciliteren.

Samen met experts is in de AA-landen ingezet om de ambitie vitale gezonde solidaire stadsdelen te concretiseren. Er wordt gewerkt met een vernieuwende aanpak, waarin samen met inwoners en maatschappelijke partners aan de slag wordt gegaan met maatschappelijke vraagstukken die leven in de wijk. Kenmerkend hiervoor is dat visie, strategie, actie en leren van elkaar wordt gekoppeld. Dit past bij de werkwijze van Opgave Gericht Werken (OGW). De pilot in de AA-landen zet zich het komende half jaar in op drie lijnen:

- Vormen van een gemeenschap van doeners. Dat is een gemeenschap van mensen die samenwerken aan een gedeelde opgave en zodoende nieuwe kennis opdoen om blijvende verandering te realiseren.
- Placemaking in de gebiedsontwikkelingen rondom de Zwartewaterallee
- Wonen, Welzijn, Zorg in de wijk meer te verbinden rondom concrete woonzorglocaties als de Rivierenhof en Havezate.

Aandacht voor veiligheid is belangrijk om te komen tot vitale gezonde en solidaire stadsdelen. Aandacht voor leefbaarheid en een gezonde balans van dragers en vragers, de zogenaamde magic mix. Versterken van de samenwerking met veiligheidshuis, team leefbaarheid, wijkmanagement, wijkagenten, welzijnspartijen, zorgkantoor en zorgpartijen die niet WMO gefinancierd zijn, is daarin heel belangrijk. In alles wat we doen, is dit het uitgangspunt en trachten we de verbinding goed te vinden. Het Zorgkantoor hebben wij uitgenodigd aan te sluiten bij WWZ038 om de samenwerking met de partijen te verbeteren.

Tevens zal samenwerking met de nieuw aangestelde programmamanager maatschappelijke voorzieningen gezocht worden voor de realisatie van programmalijn 1.

voortgang

Programmalijn 2
Voldoende geschikte woningen

Deze programmalijn richt zich op het aanbod van voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een zorgvraag. We onderscheiden hierin 4 sub-thema's:

a. Uitstroom vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang

We verwachten de komende tijd veel vooruitgang te boeken in het programma. Om deze reden stellen we voor de volgende voortgangsrapportage op te leveren in september 2023. Binnen WWZ038 hebben we voor 4 speerpunten gekozen waarmee we met voorrang aan de slag gaan, namelijk:

1. Kies voor de bepaling van de opgave voor een onderbouwde aanname.
2. Maak verbinding tussen wonen-zorg-daginvulling-inkomen-leefomgeving
3. Kies enkele projecten om mee te starten
4. Experimenteer met andere financiering

Update

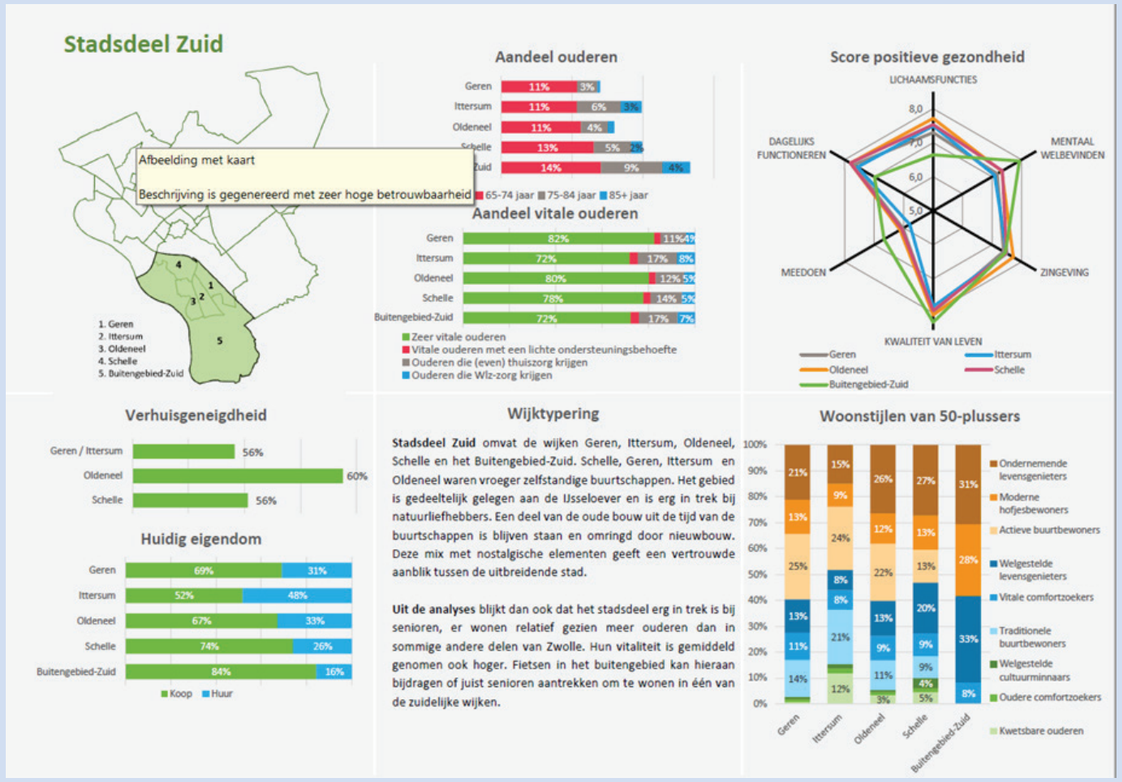
1. De opgestelde onderbouwde aanname is in samenwerking met de corporaties tot stand gekomen en geeft een inhoudelijke en cijfermatig beeld van de opgave op het gebied van uitstroom beschermd wonen, maatschappelijke opvang en de seniorenhuisvestingsopgave. Het dient als basisdocument voor de werkgroep Concilium/ WWZ038.
2. In de ontwikkeling van vernieuwende woonzorgconcepten en het starten van pilots in de wijken is de verbinding tussen wonen-zorg-daginvulling-inkomen-leefomgeving uitgangspunt en basis van handelen. Er is een verkenning gaande naar aanvullende voorzieningen die nodig zijn om mensen goed te laten landen in de wijk. Deze verkenning richt zich onder meer specifiek op time out plekken. Time-out voorzieningen
   In de stadsgesprekken met cliënten, ervaringsdeskundigen, zorgorganisaties en vrijwilligersorganisaties is de wens voor time out plekken aangegeven. In het eerste half jaar van 2022 is samen met partners verkend wat hierin de wensen en mogelijkheden zijn. Er zijn 4 lijnen besproken waarvan de mogelijkheden verder worden verkend:
   a. Time out plekken binnen beschermd wonen in de contractering Beschermd Wonen 2023 opnemen;
   b. Inwoners die GGZ-behandeling ontvangen en de wens hebben voor een huiskamer in de wijk om gebruik van te maken om crisis te voorkomen;
   c. Inloopvoorzieningen die ook buiten kantoortijden en in de weekenden en zon- en feestdagen open zijn, in nauwe samenwerking met Sociale activatie en herstel;
   d. Beschermd thuis wonen in combinatie met een centrale ontmoetingsruimte realiseren in gebiedsontwikkelingen.
   Ook is er gestart met een verkenning samen met TIEM om een woonzorgconcept te ontwikkelen waarbij de bewoners ook een participatietraject volgen op het gebied van scholing en werk.
3. Concrete projecten waarmee gestart is komen terug bij programmalijn 3 passende zorg en ondersteuning.
4. Het experimenteren met andere financiering is nog niet concreet uitgewerkt.

b. Toegankelijke aangepaste woningen voor ouderen

In 2021 is het onderzoek naar de seniorenhuisvestingsopgave door Companen uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn in april met de partners besproken (o.a. participatieraad, vertegenwoordigers van huurdersverenigingen, corporaties, zorg- en welzijnsinstellingen en marktpartijen). Vervolgens is dit behandeld in een themadebat in de Raad op 7 juni. De onderzoeksresultaten dienen als input in de gebiedsvisies en zijn mede richtinggevend zijn voor gebiedsontwikkelingen.

De aanbevelingen uit het rapport zijn:

- Buurtgerichte samenwerking gericht op positieve gezondheid en preventie;
- Meer diversiteit in woningaanbod voor ouderen en variatie stimuleren door co-creatie;
- Goede ondersteuning voor de mantelzorger;
- Inzet van technologie;
- Programmatische aanpak in brede samenwerking;
- Gebouwen en voorzieningen een meervoudige functie geven om gezondheid te bevorderen.

Bron: Companen: Wonen in een derde levensfase,

Een voorbeeld uit het onderzoek van naar de seniorenhuisvestingsopgave per stadsdeel
Bron: Companen onderzoek 2021 Wonen in een derde levensfase

Deze aanbevelingen zullen naast de speerpunten vanuit Vitaal en Waardig ouder worden (positieve gezondheid, levensloopbestendig, meedoen ertoe doen, aanpak eenzaamheid en cultuursensitief werken) opgenomen worden in het uitvoeringsplan. Samen met partners zal invulling worden gegeven aan dit uitvoeringsplan. De samenwerking tussen het Concilium en WWZ038 zal hier ook specifiek een bijdrage aan leveren op het gebied van programmering en doorstroming op de woningmarkt.
De uitkomsten van de ouderenindex die eind 2022 zal worden opgeleverd zal meegenomen worden als input voor het uitvoeringsplan.
Dit uitvoeringsplan zal in de vorm van een actieplan eind 2022 ter informatie aan de Raad worden aangeboden.

c. WMO-woningen

In het algemeen lukt het redelijk tot goed om WMO-woningen te realiseren samen met de corporaties. Het gaat dan met name om ééngezinswoningen waarbij een gelijkvloerse woonsituatie is gecreëerd in de vorm van een slaapkamer en badkamer op de begane grond. Het streven is dat er per jaar vier tot vijf van dergelijke woningen worden gerealiseerd. De corporaties werken hier actief aan mee. Met het WMO-convenant dat in 2021 door het college is vastgesteld staat een goede basis voor het maken van deze afspraken. Er zijn echter nog geen structurele afspraken gemaakt.

Er is een tekort aan woningen voor mensen die een prikkelarme woning nodig hebben. Er is weinig aanbod in de bestaande bouw, waardoor problemen zich opstapelen en het komt voor dat mensen beschermd gaan wonen wat én een dure oplossing is, die niet nodig is als er woningen beschikbaar zouden zijn.

Zowel over de toewijzing als het proces van realisatie van WMO-woningen zijn vragen en onduidelijkheden bij betrokken partijen. Er zijn niet altijd duidelijke procesafspraken gemaakt over wie waar verantwoordelijk voor is. In de jaarschijf 2023 van de prestatieafspraken is dan ook afgesproken dat het proces van toewijzing en het realiseren van WMO-woningen wordt geoptimaliseerd. De gemeente neemt hiervoor het initiatief.

d. Huisvesting voor niet studeren jongeren (tot 23 jaar)

25% van de jongeren die in Zwolle beschermd wonen heeft eigenlijk een huisvestingsvraag en een lichtere zorgvraag dan beschermd wonen. Een huisvestingsvraag wordt daarmee opgelost met een intramuraal zorgaanbod. Om meerdere redenen is dit een onwenselijke situatie. Voor de jongeren zelf is het vaak beter op te groeien in een omgeving die bij hen past. Daarnaast is het financieel ook een onwenselijke situatie. Een intramuraal zorgpakket is vele malen duurder dan eventuele ambulante ondersteuning in de thuissituatie.

Resultaten

We werken op dit moment aan de volgende genoemde resultaten uit het programma:

- We weten wat de opgave is wat betreft betaalbare woningen voor niet-studerende jongeren. Er zijn een aantal interventies door de corporaties ingezet om het aanbod te vergroten. De corporaties hebben onlangs veel van de woningen met deze huur gelabeld speciaal voor jongeren. Dit betekent dat de woningen met voorrang worden toegewezen aan deze groep.
  En er zijn al een aantal maatregelen getroffen om het aanbod voor deze doelgroep te vergroten zoals: DeltaWonen en Openbaar Belang hebben hun aanbod tot de kwaliteitskortingsgrens verruimd.
  - SWZ onderzoekt in het 1e kwartaal 2023 de mogelijkheid om voor deze groep huurkorting toe te passen om zo het aanbod te verruimen. Er zijn ook concrete woonzorgprojecten gerealiseerd. Er is echter meer nodig. Hierover is een nadere analyse gestart samen met het team Wonen.
  - Starten van pilots en experimenten voor deze doelgroep. Voor de doelgroep tot 23 jaar is in de afgelopen periode het project Betje Wolffstraat gerealiseerd; zie programmalijn 3.

Programmalijn 3

Passende zorg en ondersteuning

Ambitie: we streven naar een ongedeelde stad, waarin steeds meer mensen zelfstandig wonen en met passende woningen voor iedereen. Hierin voelen mensen van verschillende achtergronden, al dan niet met een zorg- of ondersteuningsvraag, zich thuis.

Te behalen resultaten

- Variatie in zorg- en welzijn voorzieningen ouderen;
- Tussenvoorzieningen voor Beschermd Thuis Wonen;
- Evenwichtiger spreiding in de regio;
- Balans tussen zorgvraag en zorgaanbod Zwolle;
- Integrale gebiedsaanpak; zorgopgave, woonopgave en wijkopgave zijn met elkaar verbonden;
- Inwoners kunnen langer zelfstandig wonen.

In het kader van de beweging naar beschermd thuis wonen, de transformatie van de maatschappelijke opvang en het langer zelfstandig wonen in het algemeen zijn er vanaf 2020 diverse woonzorgconcepten verkend, ontwikkeld en gerealiseerd. In de vorige voortgangsrapportage is hier een overzicht van aangeleverd. Het afgelopen half jaar zijn daar onderstaande nieuwe concepten bijgekomen:

- Eén parentshouse; een ouder in een (dreigende) complexe scheiding kan tijdelijk wonen in een groepswoning met lotgenoten om verdere escalatie en dakloosheid te voorkomen.
- Wonen met Toekomst Betje Wolffstraat; Jongeren met autisme kunnen hier samenleven met reguliere huurders. Ze worden individueel begeleid door GewoonZeS en de community ondersteuning vindt plaats door Hart van Zwolle.

Wat betreft het realiseren van vernieuwende woonzorgconcepten is er verscherpt aandacht voor jongeren en specifiek jongeren met autisme. Op de wachtlijst van beschermd/begeleid wonen staan veel jongeren met autisme. Voor deze doelgroep is onvoldoende aanbod op dit gebied. Realiseren van beschermd thuis wonen tussenvoorzieningen met voldoende passende zorg en ondersteuning, levert ook een bijdrage aan het bevorderen van de doorstroom op het gebied van beschermd wonen.

Projecten in ontwikkeling:

Onder de Pannen
De laatste hand wordt gelegd aan het project Onder de pannen. Dit project is bedoeld voor economisch dakloze mensen die tijdelijk een kamer huren bij een particulier. De verwachting is dat dit project in het najaar 2022 start. Alle corporaties werken hieraan mee en Creating Balance is de uitvoerende partij.

Woonunits naast de Herberg
De voorbereidingen (planologisch, samenwerkingsovereenkomst, beheerplan etc.) voor de woonunits naast de Herberg voor langdurig dakloze mensen zijn in volle gang. De verwachting is dat in de tweede helft van 2023 vijf units kunnen worden opgeleverd.

Uitbreiding gemengd wonen in een community
Hier kunnen deelnemers zo lang wonen als zij zelf wensen. Tot nu toe zijn veel nieuwe woonzorgconcepten doorstroomvoorzieningen. Wij willen tevens gemengd wonen realiseren waar deelnemers duurzaam kunnen wonen.

In het najaar 2022 heeft het ministerie van BZK een tweede tranche Regeling Huisvesting Aandachtsgroepen uitgezet als stimulans om huisvesting van aandachtsgroepen mogelijk te maken. Het college heeft besloten om uitbreiding van projecten gemengd wonen á la Betje Wolffstraat en Community 4.2. aan te vragen. Voor een evenwichtige spreiding in de stad is er gekozen om deze uitbreiding te realiseren in de gebiedsontwikkelingen. Daarnaast is er een vernieuwend woonconcept ingediend waarin kwetsbare jongeren samenleven naast vrijwillige omwoners. Omwoners zijn vrijwilligers verbonden aan de zorgaanbieder die fungeren als goede buur. Daarnaast zal individuele professionele zorg worden geboden door een zorgaanbieder. Het gemengd wonen en wonen naast omwoners zullen beide plaatsvinden in de gebiedsontwikkelingen en nieuwbouw betreffen.

In het kader van leren van de opgedane ervaringen en input meegeven voor de contractering van beschermd thuis wonen is in februari 2022 de eerste online vragenlijst uitgezet bij de nieuw gerealiseerde woonzorgconcepten. De rapportage van de eerste resultaten is bekend en zal gedeeld worden met de respondenten. Afgesproken is dat gedurende twee jaar de woonzorgconcepten worden gemonitord. De volgende uitvraag zal zijn in oktober 2022.

Voortgang programma:

We zijn gestart met het maken van een goede stakeholdersanalyse die gekoppeld zal gaan worden aan een communicatiestrategie. Ook hebben we een monitoringsmatrix opgesteld waarin we de voortgang meten. We kijken daarbij het komende jaar verscherpt naar drie doelen:

- Doorstroming bevorderen van met name voor senioren;
- Woonzorgconcepten realiseren voor beschermd thuis wonen;
- Borgen van een sterke sociale basis met voldoende veerkracht in wijken.

De stakeholdersanalyse, communicatiestrategie en monitoring zijn interne instrumenten met als doel het maximale resultaat te halen met het programma.

De focus voor het komend half jaar van het programma is:

- Opvolging geven aan het onderzoek naar de seniorenhuisvestingsopgave;
- Het programma wonen en zorg in de dagelijkse praktijk en procesmatig goed te borgen in de gebiedsontwikkelingen;
- Concrete locaties te vinden voor flexwoningen voor o.a. aandachtsgroepen.

We verwachten de komende tijd veel voortgang te boeken. Om het risico te beperken dat er teveel op procesniveau en minder over concrete resultaten wordt gerapporteerd, stellen wij voor na de zomer van 2023 de volgende voortgangsrapportage op te leveren.

Colofon

Titel Voortgangsrapportage Wonen en Zorg

Uitgave Gemeente Zwolle
Vormgeving Communicatie, Gemeente Zwolle

oktober 2022

www.zwolle.nl